

Preses relīze

Luksemburgā, 2019. gada 15. janvārī

ES pārtikas nekaitīguma sistēma ir pārslogota – uzskata revidenti

Jaunajā Eiropas Revīzijas palātas ziņojumā teikts, ka kaut arī ES sistēma patērētāju aizsardzībai no ķīmiskiem apdraudējumiem pārtikā ir pienācīgi pamatota un atzīta visā pasaulē, pašlaik tā ir pārslogota. Eiropas Komisijai un dalībvalstīm trūkst kapacitātes šīs sistēmas pilnīgai īstenošanai, ziņo revidenti.

ES pārtikas nekaitīguma politikas mērķis ir garantēt augstu cilvēka dzīvības un veselības aizsardzības līmeni un pasargāt iedzīvotājus no triju veidu apdraudējumiem pārtikā: fiziskiem, bioloģiskiem un ķīmiskiem. Šī revīzija koncentrējās uz ķīmiskajiem apdraudējumiem.

Revidenti konstatēja, ka ES pārtikas nekaitīguma modelis ir atzīts visā pasaulē, taču pašlaik tas ir pārslogots. Tiesiskais regulējums attiecībā uz ķīmiskām vielām pārtikā, barībā, augos un dzīvniekos joprojām ir procesā un saskaņā ar revidentu konstatējumiem vēl nav īstenots līmenī, kas paredzēts ES pārtikas aprites tiesību aktos. Turklāt Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei, kas sniedz zinātniskas konsultācijas Eiropas politikas veidošanas vajadzībām, ir liels nepadarītā darba apjoms saistībā ar ķīmiskajām vielām. Tas ietekmē sistēmas daļu pareizu darbību un visa modeļa ilgtspēju.

“Eiropas Savienībā pārtikas nekaitīgums ir augsta līmeņa prioritāte. Tas skar visus iedzīvotājus un ir cieši saistīts ar tirdzniecību,” teica par šo ziņojumu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis Janusz Wojciechowski. “Taču pašreizējā ES sistēma sastopas ar vairākām nekonsekvencēm un problēmām.”

Noteiktas ķīmiskās vielas dažas dalībvalstis pārbauda biežāk nekā citas, un šo valstu tiesiskais regulējums ir tik plašs, ka publiskā sektora iestādēm ir grūti izpildīt visus savus pienākumus. Pārbaudes, ko veic publiskā sektora struktūras, var veidot tikai nelielu daļu no visām veiktajām pārbaudēm, spriež revidenti, un labākais veids, kā saglabāt ES modeļa ticamību, ir publiskā sektora kontroles sistēmas papildināt ar privātā sektora sistēmām. Tomēr sinerģiju starp abām sistēmām sāk pētīt tikai tagad.

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu.

Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

ES ir ierobežojusi noteiktu pesticīdu izmantošanu, pamatojoties uz apdraudējuma kritērijiem. Tomēr revidenti skaidro, ka šādu pesticīdu atliekas var būt pieļaujamas produktos, kurus ievie Eiropas Savienībā, ja riska novērtējumā secināts, ka tie neapdraud patērētājus.

Turklāt revidenti konstatēja, ka kontroles sistēma ir nepilnīga, jo neatbilstības gadījumā dalībvalstīm bija grūti noteikt, kāda veida izpildes panākšanas pasākumi jāveic.

Revidenti iesaka Eiropas Komisijai:

- izvērtēt potenciālās izmaiņas tiesību aktos, kas reglamentē ķīmiskus apdraudējumus, ņemot vērā spēju tos konsekventi piemērot;
- turpmāk veicināt papildināmību, lai dalībvalstu publiskā sektora iestādes varētu vairāk iesaistīties uz privātā sektora veiktajām pārbaudēm;
- attiecībā uz pesticīdu atliekām pārtikā paskaidrot, kādus pasākumus tā veiks, lai saglabātu vienādu pārlicības līmeni attiecībā uz ES ražoto un importēto pārtiku, vienlaikus turpinot ievērot PTO noteikumus;
- sniegt dalībvalstīm izvērstākus norādījumus par izpildes panākšanas pasākumu piemērošanu un pilnveidot savas procedūras, ar kurām uzrauga atbilstību ES pārtikas aprites noteikumiem.

Piezīme izdevējiem

Saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas sniegto informāciju Eiropas iedzīvotājiem ir viens no pasaulē augstākajiem pārlicības līmeņiem par patērētās pārtikas nekaitīgumu. ES modeļa spēks ir balstīts uz

- pārvaldības struktūru, kur pienākumi sadalīti starp abām ES decentralizētajām aģentūrām un Komisiju un riska novērtēšana ir nodalīta no riska pārvaldības;
- mērķi novērtēt ķīmisko vielu nekaitīgumu pirms to izmantošanas pārtikas aprītē;
- pienākumu skaidru sadalījumu starp privāto sektoru un publiskā sektora kontroles iestādēm.

Turklāt ES prasa trešām valstīm ievērot ES standartus, lai garantētu, ka Eiropas Savienībā importētā pārtika atbilst tiem pašiem augstajiem nekaitīguma standartiem.

Ar īpašajiem ziņojumiem ERP iepazīstina Eiropas Parlamentu un ES Padomi, kā arī citas ieinteresētās personas, tādās kā valstu parlamenti, nozares un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji. Lielākā daļa no mūsu sagatavotajiem un ziņojumos iekļautajiem ieteikumiem tiek īstenota. Augstais ieteikumu īstenošanas līmenis liecina, ka mūsu darbs dod labumu ES iedzīvotājiem.

Īpašais ziņojums Nr. 2/2019 “Ķīmiskie apdraudējumi mūsu pārtikā: ES pārtikas nekaitīguma politika mūs sargā, tomēr saskaras ar problēmām” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās.